

เรื่อง ขนุน

รายละเอียด

1.การเตรียมดิน

1.1 ใน ที่ลุ่มน้ำท่วมถึง เช่นที่ราบลุ่มแม่น้ำต่าง ๆ การปลูกขนุนในที่ ดังกล่าวต้องยกร่องเสียก่อน เช่นเดียวกับ ร่องผัก หรือร่องสวนในที่ลุ่ม เพื่อป้องกัน ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่องกว้างประมาณ 4-6 เมตร

คูน้ำกว้าง 1.5 เมตร ส่วนความยาวของร่องขึ้นอยู่กับขนาดของพื้นที่และความต้องการ ความสูง ของร่องยิ่งสูง มากยิ่งดี รากขนุนจะได้หยั่งลึกและเติบโตอย่างเต็มที่ เมื่อขุดยกร่อง เสร็จแล้วทำการปรับปรุงดินให้ร่วนซุยโดย การขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมัก เศษอินทรีย์วัตถุต่าง ๆ เพราะดินในบริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำมักจะเป็นดินเหนียว จัด ไม่ค่อยเหมาะต่อการเจริญเติบโตของไม้ยืนต้น ในที่ซึ่งเห็นว่าดินยังไม่ ดีพอ ดินยังเหนียวอยู่มาก ควรจะ ปลูกพืชพวกรากตื้น ๆ หรือปลูกผักก่อนสัก 2-3 ปี แล้วจึงปลูกขนุน ส่วนในที่ที่เป็นร่องสวนเก่ามีคันคูอยู่แล้ว เคย ปลูกพืชอย่างอื่นจนดินร่วนซุยดี แล้วก็อาจจะทำการปรับปรุงดินอีกเล็กน้อยแล้วลงมือปลูกได้เลย

1.2 ในพื้นที่น้ำท่วมไม่ถึง ที่ป่า ที่เขา ถ้าเป็นที่ ๆ เคยปลูกพืชอย่างอื่น อยู่แล้วก็ไม่ต้องเตรียมดินมาก เพราะที่ จะ โลงเตียนอยู่แล้ว เพียงแต่ปรับปรุงหน้าดิน โดยการไถพรวน ใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยหมักให้ดินดีขึ้น ส่วนที่เป็นป่าเปิดใหม่ ต้องถางที่ให้ โลงเตียน ไม้ให้มีไม้อย่างอื่นปนอยู่ ถ้าไถพรวนได้สักครั้งสองครั้งก็จะเป็นการดี ที่ดังกล่าวมักเป็น ดินที่ร่วนซุยอยู่แล้ว ในที่บางแห่ง เช่นป่าเปิดใหม่มักจะมีอินทรีย์วัตถุ อยู่มากตามธรรมชาติก็ไม่จำเป็นต้องหามา เพิ่มเติม ส่วนในที่ ๆ เห็นว่าเป็นทรายจัด อินทรีย์วัตถุค่อนข้างน้อยก็ควรใส่เพิ่มโดยใช้วัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น เช่น มูลสัตว์ ต่าง ๆ เศษใบไม้ใบหญ้าที่แห้งผุพัง กากถั่ว เปลือกถั่ว เป็นต้น หรือจะปรับปรุงดิน โดยใช้ปุ๋ยพืชสดก็ได้ โดยการปลูกพืชตระกูลถั่วต่าง ๆ แล้วไถกลบให้ต้นถั่วสลายตัวผุพัง อยู่ในดิน สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะช่วยให้ดินร่วน ซุย ระบายน้ำและอากาศได้ดี ทำให้ดิน อุ่มน้ำดี เหมาะแก่การเจริญเติบโตของต้นขนุน

2. การขุดหลุมปลูก

การปลูกทั้งแบบยกร่องและแบบปลูกในที่ดอน ควรปลูกเป็นแถวเป็น แนว เพื่อสะดวกในการดูแลรักษา และการ ปฏิบัติงานสวน ระยะห่างระหว่างต้นหรือ ระหว่างหลุมคือ 8 x 10 เมตร หรือ 10 x 12 เมตร เป็นระยะที่เหมาะสม สำหรับการปลูก แบบไร่ หรือถีกว่านี้ขึ้นอยู่กับพันธุ์และความเหมาะสมต่าง ๆ ส่วนการปลูก แบบร่อง ต้นขนุนมัก มีขนาดเล็กกว่าการปลูกแบบไร่ ระยะห่างระหว่างต้นอาจ ถีกว่านี้ก็ได้ ขนาดของหลุมปลูก ให้ขุดหลุมขนาด กว้าง ยาว ลึก 50-100 เซนติเมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความอุดมสมบูรณ์ของดิน ถ้าดินดีร่วนซุยมีพวกอินทรีย์วัตถุ มาก ขุดหลุมขนาด 50 เซนติเมตร ก็พอ ส่วนที่ดินไม่ค่อยดีให้ขุดหลุมขนาดใหญ่ เพื่อจะ ได้ปรับปรุงดินในหลุม ปลูกให้ดีขึ้น ทำให้รากเจริญเติบโตได้ดี ดินที่ขุดขึ้นมาจาก หลุมนั้นให้แยกเป็นสองกอง คือดินชั้นบนกองหนึ่ง และดินชั้นล่างอีกกองหนึ่ง ตากดินที่ขุดขึ้นมาประมาณ 15-20 วัน แล้วผสมดินทั้งสองกองนั้นด้วยปุ๋ยคอก และ ปุ๋ยหมักอัตรา 1-2 ถึงก่อสร้าง หรือผสมปุ๋ยอินทรีย์ทรายักษ์เขียว อัตรา 1-2 กก.ต่อ หลุม แล้วกลบดินลงในหลุม

ตามเดิมโดยให้ดินชั้นบนลงไว้ก้นหลุม และดิน ชั้นล่างกลบไว้ด้านบน ดินที่กลบลงไปจะสูงเกินปากหลุม ปล่อยให้
ทิ้งไว้ให้ดินยุบตัวดี เสียก่อนจึงจะลงมือปลูก

3. วิธีปลูก

การปลูกไม่ว่าจะปลูกด้วยกิ่งตอน กิ่งทาบ หรือต้นที่เพาะเมล็ดก็ ตาม ให้ทำด้วยความระมัดระวัง อย่าให้รากขาด
มากต้นจะชะงักการเจริญเติบโต ต้นขุ่นที่ปลูกไว้ในภาชนะนาน ๆ ดินในภาชนะจะจับตัวแข็งและรากจะพันกัน
ไปมา เวลาปลูกเมื่อเอาออกจากกระถางแล้วให้เอามือบิดดินกันภาชนะ ให้แยกออกจาก กันเล็กน้อยและค่อย ๆ คลี่
รากที่ม้วนไปมาให้แยกจากกัน เพื่อจะได้เติบโตต่อไป อย่างรวดเร็ว

3.1 การปลูกด้วยกิ่งทาบ อย่างกลบดินจนมิดรอยต่อของกิ่ง ให้ปลูกใน ระดับเดียวกับดินในกระถางเดิมหรือสูงกว่า
เดิมเพียงเล็กน้อยแต่ไม่มีมิดรอยต่อ เพื่อจะได้มองเห็นว่ากิ่งที่แตกออกมานั้นเป็นกิ่งของต้นต่อหรือของกิ่งพันธุ์ ถ้า
แตกออกมาจากต้นต่อให้ตัดทิ้งไปเพราะเป็นกิ่งที่ไม่ต้องการ

3.2 การปลูกด้วยกิ่งตอน ให้กลบดินให้เสมอดินเดิมในภาชนะ หรือให้ เหลือจุกมะพร้าวที่ใช้ในการตอนโผล่อยู่
อย่างกลบดินจนมิดจุกมะพร้าวเพราะทำให้ ต้นเนาได้ง่าย เมื่อ ปลูกเสร็จให้หาไม้มาปักเป็นหลักผูกต้นกันลมโยก
แล้วรดน้ำทันทีให้โชก ควรใช้ทางมะพร้าวช่วยคลุมแดดให้บ้างในระยะแรก เพราะถ้าโดนแดดจัดต้นอาจจะ เเฉ
ชะงักการเจริญเติบโตได้ หลังจากปลูกแล้วให้คอยดูแลรดน้ำอยู่เสมอ ถ้าฝน ไม่ตกการใช้ฟางหรือหญ้าแห้งคลุม
บริเวณโคนต้นจะช่วยรักษาความชื้นของดินได้ดี

3.3 การปลูกพืชแซม การปลูกขุ่นด้วยกิ่งตอนและกิ่งทาบจะใช้เวลา ประมาณ 3-4 ปีกว่าจะให้ผล และการปลูก
ด้วยเมล็ดใช้เวลาประมาณ 4-6 ปี ใน ระหว่างที่ต้นขุ่นยังเล็กอยู่นี้ ควรปลูกพืชอย่างอื่นที่มีอายุสั้น ๆ เป็นการหา
รายได้ไป พลาด ๆ ก่อน ไม่ควรปล่อยให้ดินให้ว่างเปล่า นอกจากจะไม่ได้ประโยชน์อะไร แล้ว ยังต้องคอยดายหญ้า
อยู่เสมออีกด้วย วิธีหนึ่งที่นิยมทำกันมากคือ ก่อนจะปลูก ขุ่นควรปลูกกล้วยเสียก่อน เมื่อกล้วยโตพอสมควรจึง
ปลูกขุ่นตามลงไป ซึ่งกล้วย จะช่วยเป็นร่มเงาให้ขุ่นไม่โดนแดดมากเกินไป และทำให้สวนชุ่มชื้นอยู่เสมอ ต้น
ขุ่นจะโตเร็ว จนเห็นว่าต้นขุ่นโตพอสมควร ก็ทยอยขุดกล้วยออก การ ปลูกกล้วยก่อนนี้เป็นวิธีที่นิยมในการ
ปลูกไม้ผลทั่วไป แต่มีข้อเสียตอนขุดหรือ ต้นกล้วยออก เพราะต้องใช้แรงงานมากเช่นกัน

การดูแลรักษา

1. การให้น้ำ สัปดาห์แรกหลังจากปลูก ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำให้ทุกวัน หลังจากนั้น ถ้าฝนไม่ตกควรรดน้ำ 3-4

วันต่อครั้ง และตลอดฤดูแล้ง ถ้าเห็นว่าดินแห้งเกินไป ต้องรดน้ำช่วยจนกว่าต้นขุ่นมีอายุ 1 ปีขึ้นไป จึงจะปลอดภัยการให้น้ำอาจ ห่างออกไปบ้างก็ได้ การปลูกโดยทั่วไปมักให้น้ำเพียง 1-2 ครั้ง แล้วปล่อยให้ตามธรรมชาติ ก็สามารถเจริญเติบโตให้ดอกให้ผลได้เช่นกัน เพราะโดยปกติขุ่นเป็นพืชที่ทนแล้ง อยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตามการปลูกเพื่อให้ได้ผลอย่างเต็มที่นั้นควรให้น้ำอย่างสม่ำเสมอ ในฤดูแล้งหรือช่วงที่ขาดฝนนาน ๆ ควรให้น้ำช่วยบ้าง จะทำให้ต้นเจริญเติบโตอย่างสม่ำเสมอ ไม่ชะงักการเจริญเติบโต

เมื่อขุ่นโตขนาดให้ผลแล้ว ในระยะที่ขุ่นตกดอกให้ต้นน้ำช่วงระยะ หนึ่ง เมื่อดอกบานและติดผลแล้ว จึงให้น้ำให้มากเพื่อบำรุงผลให้เติบโตและมี คุณภาพดี หลังจากที่ติดผลแล้ว ถ้าขาดน้ำผลจะมีขนาดเล็ก การเติบโตของผลไม่สม่ำเสมอ ผลอาจแป๋ว เบี้ยว และเนือบาง การให้น้ำจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่ง

2. การปราบวัชพืช การกำจัดวัชพืชต้องกระทำอยู่เสมอ เพราะวัชพืช ต่าง ๆ จะคอยแย่ง อาหารจากต้นขุ่น และการปล่อยให้สวนรกรุงรังจะกลายเป็นที่อยู่อาศัยของโรคและ แมลงต่าง ๆ ที่จะทำลายขุ่นอีกด้วย การปราบวัชพืชทำได้โดยการถาง หรือโดยการปลูกพืชคลุมดินเป็นวิธีที่ควรปฏิบัติอย่างหนึ่ง เพราะพืชคลุมดินนอกจากจะป้องกันไม่ให้วัชพืชขึ้นแล้ว ยังช่วยรักษาความชุ่มชื้นของ ดิน ทำให้ดินไม่แห้งเร็ว ไม่ต้องให้น้ำบ่อย ๆ ช่วยให้ดินร่วนซุย และใบที่ร่วงหล่นจะผุพังเป็นประโยชน์ต่อไป นอกจากนี้พืชคลุมดินยังช่วยป้องกันการชะล้างของดินอัน เนื่องมาจากฝนตก โดยเฉพาะการปลูกตามตลาดเอียง พืชคลุมดินที่ควรใช้ปลูกคือพวก ถั่วต่าง ๆ เช่น ถั่วพุ่ม ถั่วฝัก เป็นต้น ถั่วเหล่านี้จะมีเถาอาจเลื้อยพันขึ้นไปบนต้น ขุ่น ต้องหมั่นดูแลและคอยตัดออกโดยเฉพาะบริเวณเรือนพุ่มต้องคอยตัดคอย ถาง อย่าให้พืชคลุมดินขึ้นบริเวณโคนต้น พืชคลุมดินนี้เมื่อปลูกไปนาน ๆ ก็ไถกลับ ดินเสียครั้งหนึ่งแล้วปลูกใหม่จะช่วยให้ดินดีขึ้น การปราบวัชพืชนี้ถ้าไม่ปลูกพืช คลุมดินก็ควรปลูกพืชแซมดังที่ได้กล่าวมาแล้ว ไม่แนะนำให้ใช้ยาปราบวัชพืชบริเวณใกล้ทรงพุ่ม เพราะจะทำให้รากขุ่นชะงักการเจริญเติบโต ต้นโตช้าและโทรมเร็วกว่าปกติ
3. การให้ปุ๋ย ขุ่นเป็นพืชที่ไม่เลือกดินปลูกนัก สามารถปลูกได้ในดินทั่วไป แต่ถ้าดิน นั้นอุดมสมบูรณ์มีธาตุอาหารเพียงพอ ต้นขุ่นจะเจริญได้ดี ให้ผลดกและผลมี คุณภาพดี การปรับปรุงดินให้ร่วนซุยและการเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดินจึงเป็นสิ่งควร ปฏิบัติ

การให้ปุ๋ยทางดิน

ช่วงลงปลูก (ระยะแรก - 3 ปี) : ใช้ [วัสดุปรับปรุงดินเกรด AAA “ยักษ์เขียว” สูตรเข้มข้นพิเศษ \(แถบทอง\)](#) ในอัตรา ยักษ์เขียว 2 ส่วน : ปุ๋ยเคมี 1 ส่วน โดยปุ๋ยเคมีที่ใช้ผสม ให้ใช้สูตร 25-7-7 ผสมสลับกับ 16-16-16 ใส่ทุก ๆ 30-45 วัน จะช่วยให้ต้นโตเร็ว แตกกทรงพุ่มได้ดี ต้นสมบูรณ์กว่า ใบเขียวเข้มเป็นมัน และต้นทุนต่ำกว่าการใช้เคมีอย่างเดียว 30-40% และ เมื่อต้นอายุ 1 ปีขึ้นไป ให้ใส่เพิ่มเป็น อัตรา 0.5-1 กก.ต่อต้น(มากขึ้น

อยู่กับขนาดทรงพุ่ม) ทุก ๆ 1-2 เดือน

คำสำคัญ : ขนุน

ที่มา :

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : นางสาวอาทิมา ชายินดี

วันที่ : 2017-02-26

https://arit.kpru.ac.th/ap/local/?nu=pages&page_id=367&code_db=DB0014&code_type=F002